

**UDKAST TIL TALE**  
**til ministeren til brug ved**  
**åbent samråd i Folketingets Udvalg for Fødevarer,**  
**Landbrug og Fiskeri**  
**onsdag den 27. april 2011 kl. 14.00**

**Spørgsmål AZ:**

”Vil ministeren redegøre for rapporten ”Hold af svin i Danmark – en industriel produktion” fra Dyrenes Beskyttelse, jf. FLF alm. del – bilag 224?”

**Spørgsmål AÆ:**

”Hvilke af anbefalingerne fra Dyrenes Beskyttelse om hold af svin i Danmark agter ministeren af iværksætte?”

**1.** Fødevarerudvalget har bedt mig om at redegøre for to forhold. For det første beder udvalget mig om at redegøre for den rapport om hold af svin i Danmark, som Dyrenes Beskyttelse offentliggjorde i marts i år. For det andet spørger udvalget, hvilke af anbefalingerne i rapporten jeg agter at iværksætte.

**2.** Det er jo lidt usædvanligt, at en minister bliver bedt om at *redegøre* for en rapport fra en privat interesseorganisation. Det må organisationen jo som udgangspunkt selv gøre. Jeg vælger derfor at forstå udvalgets spørgsmål således, at udvalget ønsker, at jeg *forholder* mig til anbefalingerne fra Dyrenes Beskyttelse.

**3.** Rapporten fra Dyrenes Beskyttelse behandler de samme emner som den afsluttende rapport fra Justitsministeriets arbejdsgruppe om hold af svin, som jeg gjorde nærmere rede for under et samråd den 9. februar i år. Rapporten indeholder således anbefalinger vedrørende følgende emner: Fravænningsalder for pattegrise, halekupering af pattegrise, mæthedsfremmende fodring af søer, søers pladsbehov og brug af farebokse til farende og diegivende søer.

I vidt omfang baserer de to rapporter sig desuden på de samme videnssyntheser, som er udarbejdet af det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet til brug for arbejdsgruppens arbejde. De to rapporter indeholder imidlertid vidt forskellige anbefalinger vedrørende de enkelte emner.

**4.** For så vidt angår *spørgsmålet om fravænningsalder* kan Dyrenes Beskyttelse ikke umiddelbart anbefale en fravænningsalder, der overstiger ca. 4 uger. Det skyldes hensynet til søerne, der stort set alle er fikserede i farestalden. Diegivning indtil dette tidspunkt medfører ifølge foreningen dog ikke ringere dyrevelfærd for søerne, end hvis grisene fravænnedes tidligere.

Dyrenes Beskyttelse finder samtidig, at en fravæning ved 4 uger medfører væsentlige dyrevelfærdsmæssige fordele for pattegrise sammenlignet med en fravæning ved 3 uger. Foreningen anbefaler derfor, at pattegrise fremover først må fravænnedes, når de er mindst 28 dage gamle, medmindre det ellers vil gå ud over moderdyrets eller pattegrisenes velfærd eller sundhed.

Dyrenes Beskyttelse anbefaler endvidere, at fravænningsalderen sættes op til mindst 5-6 uger, når løsdrift af farende og diegivende søer er indført i produktionen.

Disse anbefalinger kan jeg ikke umiddelbart tilslutte mig. Jeg har således noteret mig, at en ophævelse af muligheden for at fravænne pattegrise efter 21 dage ifølge arbejdsgruppen om hold af svin ikke vil indebære dyrevelfærdsmæssige fordele for pattegrise, som står mål med de økonomiske konsekvenser, der vil være forbundet med at fjerne muligheden.

Jeg er dog enig med Dyrenes Beskyttelse i, at vi bør overveje spørgsmålet igen, når produktionen er omlagt til løsdrift.

**5.** For så vidt angår *spørgsmålet om halekupering* anfører Dyrenes Beskyttelse, at den nuværende lovgivning er acceptabel, men at den skal overholdes.

Dyrenes Beskyttelse mener, at dokumentation for problemer med halebid bør bestå i en dyrlægeerklæring. Erklæringen skal gælde for 6 måneder, og dyrlægen skal heri erklære, at der er halebidsproblemer i besætningen, og at det er forsøgt at rette op på problemet. Dyrenes Beskyttelse finder endvidere, at der i forbindelse med udstedelsen af en dyrlægeerklæring skal udarbejdes en fremadrettet handlingsplan gældende for 6 måneder, der om nødvendigt skal omfatte tiltag, som går ud over lovgivningens mindstekrav.

For at skabe bedre sammenhæng mellem lovgivning og praksis støtter Dyrenes Beskyttelse i øvrigt arbejdsgruppens anbefaling om, at der tages kontakt til EU-Kommissionen med henblik på at få ændret dokumentationskravet fra at være pålagt smågriseproducenter til at være pålagt slagtesvinsproducenter. En henvendelse til EU-Kommissionen kan efter foreningens opfattelse – bl.a. fordi det må anses for usikkert, om en ændring af kravet kan gennemføres – dog ikke erstatte de øvrige tiltag..

Jeg er naturligvis enig med Dyrenes Beskyttelse i, at de gældende regler skal overholdes. Jeg har endvidere noteret mig, at der ifølge både arbejdsgruppen om hold af svin og Dyrenes Beskyttelse er behov for at skærpe de gældende dokumentationskrav.

Som det fremgår af rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin, afsættes mindst 50 pct. af pattegrisene imidlertid i dag til ukendte aftagere. I disse tilfælde vil det reelt være umuligt for smågriseproducenterne at opfylde de skærpede dokumentationskrav. Jeg er i den forbindelse enig med arbejdsgruppen om hold af svin i, at der ikke nationalt bør stilles krav, som indebærer, at den i dag udbredte inddeling af produktionen mellem smågriseproducenter og slagtesvinsproducenter ikke kan opretholdes.

Jeg er derfor også enig med arbejdsgruppen i, at der skal arbejdes for at få ændret de gældende EU-regler, således at det sikres, at behovet for halekupering dokumenteres, samtidig med at den eksisterende inddeling af produktionen kan opretholdes.

I den forbindelse kan jeg oplyse, at Justitsministeriet allerede har tilkendegivet over for EU-Kommissionen, at ministeriet ønsker at drøfte spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af de gældende regler. Det er min opfattelse, at en udformning af skærpede dokumentationskrav bør afvente disse drøftelser.

**6.** For så vidt angår spørgsmålet om *mæthedsfremmende fodring af søer* anbefaler Dyrenes Beskyttelse, at der stilles krav om, at søer skal have fri adgang til grovfoder fra fravænning og gennem hele drægtighedsperioden. Grovfoderet skal ifølge foreningen være af en karakter, som sikrer, at søerne ikke bliver for fede, og at de samtidig får opfyldt deres ernæringsmæssige behov.

Dyrenes Beskyttelse konstaterer dog samtidig, at det foreslåede krav kan give miljømæssige udfordringer, hvorfor kravet først bør gælde fra den 1. januar 2016. Indtil 2016 skal søerne ifølge foreningen have fri adgang til halm, adgang til foder 5 timer dagligt eller 2 daglige fodringer i såvel eksisterende stalde som nybyggeri.

Dyrenes Beskyttelse bemærker i øvrigt, at hvis det ikke er muligt at finde en afbalanceret løsning, skal et krav om en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold sættes over hensynet til opretholdelsen af den omfattende svineproduktion i Danmark.

Jeg er opmærksom på, at sultne søer er et velfærdsmæssigt problem. Jeg kan dog ikke umiddelbart tilslutte mig forslaget fra Dyrenes Beskyttelse, hvorefter søer skal have fri adgang til grovfoder fra fravænning og gennem hele drægtighedsperioden. Et sådant krav er ifølge rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin ikke praktisk gennemførligt på nuværende tidspunkt. Det skyldes, at kravet vil gøre det sværere at opnå det ønskede huld hos søerne samt føre til øget udskillelse af næringsstoffer til det omgivende miljø. Herudover er både prisen på og tilgængeligheden af selve foderet problematisk.

Det anbefales derimod i rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin, at der skaffes yderligere viden om, hvordan fiberrigt foder i større mængder bedst muligt kan sammensættes og håndteres i forskellige staldsystemer under hensyntagen til søernes reproduktion, sundhed og velfærd.

Arbejdsgruppen om hold af svin har desuden foreslået, at der – indtil en målsætning om fri adgang til fiberrigt foder kan indfries – foreløbig fastsættes krav om, at søer, der fodres restriktivt, udover den daglige fodring skal have fri adgang til halm eller fri adgang i mindst fem timer i løbet af dagtimerne til andet foder end halm. Jeg synes umiddelbart denne anbefaling lyder fornuftig, men vil dog som anbefalet af arbejdsgruppen få foretaget en analyse af de økonomiske konsekvenser af et sådant krav, før jeg tager endelig stilling hertil.

7. Ligesom arbejdsgruppen om hold af svin har Dyrenes Beskyttelse overvejet, om der bør gennemføres et forbud mod fiksering af søer og gylte i henholdsvis *løbeafdelingen* og *farestalden*.

For så vidt angår *løbeafdelingen* anbefaler Dyrenes Beskyttelse, at der hurtigst muligt gennemføres krav om, at søer skal være løsgående. Det er i den forbindelse foreningens opfattelse, at kravet bør gælde fra den 1. januar 2012 for nybyggeri og større ombygninger, mens der for eksisterende byggeri foreslås en overgangsperiode på 10 år.

Jeg er enig i, at der bør indføres krav om løsdrift i løbeafdelingen. Danmark har lang erfaring med løsgående søer i løbeafdelingen, og jeg har noteret mig, at produktionsresultaterne for systemerne er blevet markant bedre i takt med udviklingen af forbedret management og forbedrede opstaldningsforhold.

Som det fremgår af rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin, vil et krav om løsdrift i løbeafdelingen imidlertid medføre store økonomiske omkostninger for erhvervet, som det er nødvendigt at tage hensyn til ved fastlæggelsen af, hvornår forbuddet bør træde i kraft, og hvilke overgangsregler der bør gælde.

Justitsministeriet vil som bekendt inden udløbet af første halvdel af 2011 fremlægge en plan for, hvordan anvendelsen af fiksering i den danske svineproduktion kan afvikles. Planen vil bl.a. indeholde en stillingtagen til længden på overgangsperioder. Når ministeriet har et udkast til plan klar, vil jeg indkalde medlemmerne af udvalget til et møde, hvor vi kan drøfte planen.

8. For så vidt angår *farestalden* anfører Dyrenes Beskyttelse, at der er omfattende dokumentation for, at søer bliver hårdt belastet af fiksering i farebokse. Endvidere anfører foreningen, at der er overbevisende dokumentation for, at løsdrift i farestalden ikke medfører øget pattegrisdødelighed. Dyrenes Beskyttelse anbefaler derfor, at der sker en omlægning til løsdrift i farestalden.

Dyrenes Beskyttelse anbefaler, at der allerede nu gennemføres et lovkrav om, at farende og diegivende søer skal gå løse. Kravet skal ifølge foreningen gælde fra den 1. januar 2012 for nybyggeri samt for udvidelser af eksisterende stalde og omfattende ombygninger af eksisterende stalde. For eksisterende stalde bør der være en overgangsperiode på 10 år.

Jeg er enig med Dyrenes Beskyttelse i, at søer på sigt bør være løsgående i farestalden. Det vil imidlertid efter min opfattelse ikke være forsvarligt at gennemføre et sådant krav allerede nu.

Som det fremgår af rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin, er der stadig en række uafklarede praktiske spørgsmål, som angår bl.a. den konkrete indretning af systemerne samt de konkurrencemæssige vilkår for erhvervet. Det kan derfor ikke udelukkes, at en gennemførelse – på nuværende tidspunkt – af et krav om løsdrift i farestalden vil kunne medføre en væsentlig nedgang i omfanget af svineproduktion i Danmark.



Jeg synes derimod umiddelbart, at forslaget fra arbejdsgruppen om hold af svin lyder fornuftigt. Arbejdsgruppen anbefaler, at der i første omgang gennemføres en frivillig omlægning til løsdrift i farestalden, hvorefter der om 10 år – hvor det ifølge Videncenter for Svineproduktion forventes, at ca. 10 pct. af søerne vil være i løsdrift – gennemføres et forbud mod fiksering af søer og gylte i farestalden med en passende overgangsordning.

Jeg er opmærksom på, at der kan være en risiko for, at den forventede omlægning går i stå over de næste 10 år. Justitsministeriet vil derfor i den plan for overgang til løsdrift, som ministeriet fremlægger inden udløbet af første halvdel 2011, nærmere redegøre for, hvordan der sikres fortsat fremdrift.

**9.** Dyrenes Beskyttelse har desuden behandlet *spørgsmålet om pattegrises plads i farestier*. Foreningen anbefaler i den forbindelse, at der gennemføres krav om, at pattegrise skal have mindst 1,2 m<sup>2</sup> fast gulv eller lignende. De 1,2 m<sup>2</sup> svarer til den plads, som 12 grise i 4-ugers alderen optager i delvist sideleje, og kravet skal efter foreningens opfattelse gælde for alle stalde fra den 1. januar 2012.

Som det fremgår af rapporten fra arbejdsgruppen om hold af svin, er det vanskeligt at fastsætte et mål for det faste gulv til pattegrise, som på den ene side sikrer, at alle pattegrisene kan hvile på det samtidig, og på den anden side hindrer uhensigtsmæssig gø-deadfærd blandt pattegrisene.

Arbejdsgruppen om hold af svin har dog vurderet, at det vil være forsvarligt at stille krav om, at pattegrise skal have mindst 1 m<sup>2</sup> fast gulv eller lignende, hvilket er tilstrækkeligt til, at ca. 14 pattegrise kan ligge i bugleje, når de er 4 uger, eller at 9-10 pattegrise kan ligge i delvist sideleje, når de er 4 uger.

Jeg vil i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at det – uanset om arealet fastsættes til 1 m<sup>2</sup> eller 1,2 m<sup>2</sup> – fortsat vil være et grundlæggende krav, at alle pattegrisene skal kunne hvile på det samtidig.

Der er efter min opfattelse således samlet set grund til at holde fast i den vurdering, som arbejdsgruppen om hold af svin har foretaget.

**10.** Rapporten fra Dyrenes Beskyttelse indeholder endelig en række bemærkninger til spørgsmålene om rode- og beskæftigelsesmaterialer til svin og om blødt leje til søer.

Jeg vil hertil nøjes med at bemærke, at Justitsministeriet for nylig har besvaret en række spørgsmål fra udvalget om disse emner.

**11.** Som bekendt valgte Dyrenes Beskyttelse at melde sig ud af Arbejdsgruppen om hold af svin. Efter min opfattelse ville det have været mere konstruktivt, hvis Dyrenes Beskyttelse i stedet var gået i dialog med de øvrige medlemmer af arbejdsgruppen om, hvordan det sikres, at dyrene får bedst mulig velfærd samtidig med, at en konkurrencedygtig svineproduktion bevares. Dyrenes Beskyttelse kunne have afgivet mindretalsudtalelser, i det

omfang enighed i arbejdsgruppen ikke kunne opnås. Det er en ærlig sag, at man kan være uenige.

Svinene bør sikres gode velfærdsmæssige forhold, men det er efter min opfattelse samtidig vigtigt, at der tages passende hensyn til de økonomiske konsekvenser for erhvervet. Det bør f.eks. undgås, at skærpede krav til dyrevelfærden blot fører til, at svineproduktionen rykker til lande med lempeligere krav.

Som min gennemgang viser, kommer Dyrenes Beskyttelse og jeg ikke frem til det samme resultat, når afvejningen af hensynet til svinenes velfærd og hensynet til en konkurrencedygtig svineproduktion skal foretages. Det er fair nok. Det er som sagt en ærlig sag, at man kan være uenige.